

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ**

Янок Алли Сергіївни

**«Організація обліку, аналіз та оподаткування розрахунків з оплати праці»
(на матеріалах ТОВ «ВПК-Сервіс»)**

**Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Фіскальне адміністрування та митна справа»**

**АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього кваліфікаційного рівня «магістр»**

Чернігів – 2020

Кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, центру перепідготовки та заочного навчання Національного університету «Чернігівська політехніка»

Науковий керівник: к.е.н., доцент **Сидоренко Олександр Олексійович**, доцентр кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту економіки Національного університету «Чернігівська політехніка»

Рецензент: головний бухгалтер ТОВ «ВПК-Сервіс» Доценко Антоніна Дмитрівна

Захист відбудеться «22» грудня 2020 р. о 09.00 год. на засіданні Екзаменаційної комісії у Національному університеті «Чернігівська політехніка»

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
к.ф.-м.н., доцент

Юрченко М.Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. На кожному підприємстві, галузі, організації чи установі в Україні має бути реальна і достовірна інформація про заробітну плату, її розмір, нарахування, утримання, виплату. Таку інформацію повинен забезпечити бухгалтерський облік. Питання заробітної плати завжди цікавило і цікавитиме населення, адже це один із основних засобів існування сучасної людини, в цьому і спостерігається актуальність обраної мною теми.

Правильна постановка бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю трудових витрат забезпечує доцільне, економне витрачання коштів на оплату праці, сприяє підвищенню ролі заробітної плати в поліпшенні матеріального стимулювання виробництва, в зміцненні трудової дисципліни, зниженні собівартості виробів, що випускаються, тощо.

Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці перебувають у центрі уваги багатьох українських учених. Теоретико-методологічні засади обліку праці та її оплати знайшли своє відображення у працях таких авторів, як А.А. Бугуцкий, О.М. Анісімова, О.В. Гамова, М.Х. Вдовіченко, В.С. Дієсперов, І.А. Козачок, Т.В. Федоренко, О. М. Кульганік, Т. О. Кобильник, Н. В. Каткова, Н.І. Малік, В.Н. Завгородній, А. А. Малашевська, К. В. Маслова, Ю. О. Михайленко, Н.Ю. Мардус, Ю.Ю. Миронова, В.А. Панасенко, В.Н. Поліщук, В.В. Сопко, Ц.Р.Струмлінін, Г. З. Слізенгер, Н. В. Овсюк, І. В. Соболева, Н. Н. Павловська, К.Б. Лобань, С. М. Семенова та О. М. Шпирко, Н. М. Сіренко, Ю. О. Щербина, О.Г. Юрченко, В. С. Труфіна, М. І. Уграк, Р. Н. Яковлева і інших.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних, методичних і практичних аспектів організації обліку, аналізу і оподаткування розрахунків з оплати праці, а також розробка шляхів їх удосконалення.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу і оподаткування розрахунків з оплати праці.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та

практичних аспектів організації обліку розрахунків з оплати праці.

Основними завданнями написання роботи є:

- розглянути сутність, функції і принципи організації розрахунків з оплати праці на ТОВ «ВПК-Сервіс»;
- визначити нормативно-правові акти, які регулюють питання щодо розрахунків з оплати праці, та відповідність їх до чинного законодавства;
- розглянути методичні основи формування у бухгалтерському обліку інформації щодо розрахунків з оплати праці;
- охарактеризувати стан, та перспективи розвитку торгового підприємства ТОВ «ВПК-Сервіс»;
- дослідити загальну характеристику діяльності підприємства згідно статуту ТОВ «ВПК-Сервіс»;
- проаналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «ВПК-Сервіс»;
- розглянути організацію бухгалтерського обліку й аудиту розрахунків з оплати праці та аналіз фонду оплати праці;
- зробити аналіз фонду оплати праці на ТОВ «ВПК-Сервіс»;
- запропонувати напрямки удосконалення діяльності підприємства та системи бухгалтерського обліку.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувались такі методи дослідження як системний аналіз – для деталізації і розчленування об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; синтез – для узагальнення різних аспектів організації розрахунків з працівниками; інформаційне моделювання – для забезпечення дослідження нормативно – довідковими матеріалами; абстрагування – для формування узагальнених висновків на основі системного аналізу і синтезу теорій і практики організації розрахунків з оплати праці; конкретизація – для обґрунтування змісту пропозицій щодо удосконалення організації розрахунків з оплати праці на підприємстві; статистичні та аналітичні розрахунки; порівняння – для

зіставлення даних у динаміці; групування – для визначення залежності показників одне від одного; середніх і відносних величин та прийоми елімінування при аналізі розрахунків з оплати праці; конструктивний – для групування пропозицій щодо політики організації розрахунків з оплати праці.

Інформаційною базою дослідження стали Закони і законодавчі акти України з питань обліку, аудиту, аналізу та інших питань економіки, національні стандарти бухгалтерського обліку, план рахунків бухгалтерського обліку. До того ж використані публікації статистичних і наукових установ, праці вітчизняних, зарубіжних учених і фахівців в області праці і заробітної плати, практичні дані ТОВ «ВПК-Сервіс», його фінансова та податкова звітність, усні консультації працівників підприємства, а також ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення одержаних результатів: основні результати дослідження спрямовані на удосконалення організації обліку та контролю розрахунків з працівниками. Зокрема, удосконалено наказ про облікову політику в частині розрахунків із працівниками та запропоновано графік документообігу щодо розрахунків з оплати праці із зазначенням строків обробки та виконавців.

Структура та обсяг роботи кваліфікаційна робота складається 73 аркушів зі вступу, трьох розділів, висновків, списку 80 використаних джерел та додатків. Робота містить 12 таблиць, 13 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми кваліфікаційної роботи, встановлено мету та завдання, об'єкт і предмет, методи та інформаційна база, визначене практичне значення результатів, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ**» розглядаються сутність, функції і принципи організації бухгалтерського

обліку, що ведеться на підприємстві ТОВ « ВПК-Сервіс». Нормативно-праві акти та закони, якими регулюється ведення обліку на підприємстві, зокрема і розрахунки з працівниками.

Також було розглянуто питання теоретичних основ розрахунків по оплаті праці, визначено сутність заробітної плати як економічної категорії, визначено форми та види оплати праці та описано нормативну базу з зазначених питань обліку.

Оплата праці – найсуперечливіша категорія в системі умов праці, оскільки саме в ній відбиваються різнобічні інтереси сторін суспільно-трудових відносин, усі їхні досягнення й прорахунки. Це один із найважливіших показників, що характеризує рівень економічного та соціального стану суспільства і залежить передусім від продуктивності праці.

Основою організації заробітної плати на підприємствах є тарифна система, яка містить тарифну сітку, тарифні ставки, тарифно-кваліфікаційні довідники і схеми посадових окладів.

Форма оплати праці - це спосіб встановлення залежності заробітку працівника від кількості і якості затраченої праці. Витрати праці оцінюються або робочим часом, або кількістю виробленої продукції (обсягом виконаних робіт). Залежно від цього розрізняють дві форми оплати праці: погодинну і відрядну. При погодинній формі мірою праці є відпрацьований час. Залежно від фактично відпрацьованого часу і встановленої тарифної ставки або окладу визначається заробіток працівника. Для нарахування основної заробітної плати працюючим з погодинною оплатою праці необхідно мати відомості про посадові оклади (за штатним розкладом), присвоєні розряди (на підставі наказів по підприємству), а також дані табельного обліку відпрацьованого ними часу за відповідний період (місяць тощо). При відрядній формі мірою оплати праці є вироблена робітником (групою робітників) продукція (виконаний обсяг робіт). Оплата праці нараховується у встановленому розмірі за кожну одиницю виконаної роботи або виготовленої продукції.

Синтетичний облік основної й додаткової оплати праці і її використання

ведеться на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

Аналітичний облік розрахунків по заробітній платі має стільки рахунків, скільки налічується працюючих на підприємстві, тобто це облік розрахунків заробітної плати по кожному працюючому окремо.

У другому розділі **«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ТОВ «ВПК-СЕРВІС»** аналізуємо облік, та оподаткування розрахунків з оплати праці ТОВ «ВПК-Сервіс» ми можемо підсумувати, що порядок обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві ведеться за такою схемою:

1) розрахунки з працюючими з оплати праці ведуться централізовано. Первинні документи щодо обліку виробітку та заробітної плати здаються для перевірки і подальших розрахунків за встановленим графіком бухгалтерії .

2) за роботу в першій половині місяця працюючим видається аванс, а кінцевий результат розрахунку заробітної плати провадиться при її виплаті за другу половину місяця.

3) розрахунки щодо оплати праці провадяться за розрахунковою відомістю (типова форма № П-6), за якою провадиться виплата заробітної плати.

4) видача авансу за роботу в першій половині місяця у всіх варіантах провадиться за платіжною відомістю (типова форма № П-53).

5) для отримання інформації про заробіток працюючого за минулі періоди ведеться особовий рахунок (типова форма № П-54), в якому, крім загальних відомостей про працівника, щомісяця відображають суми нарахованої заробітної плати за її видами.

В 2018 році всі показники ефективності використання коштів на оплату праці зазнали зменшення, зокрема величина реалізованої продукції на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,14 грн., чистого доходу на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,74 грн., величина валового прибутку збільшилась на 1,11 грн.. В 2019 році на ТОВ «ВПК-Сервіс» спостерігалася також негативна динаміка показників ефективності використання коштів на оплату праці,

зокрема величина реалізованих товарів на 1 грн. оплати праці зменшилась на 2,12 грн., величина валового прибутку на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,45 грн., величина чистого прибутку на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,14 грн.

В 2018 році на ТОВ «ВПК-Сервіс» темпи росту середньої заробітної плати випереджали темпи зростання продуктивності праці в 1,01 рази, в 2019 році темпи росту середньої заробітної плати випереджали темпи зростання продуктивності праці в 1,13 рази що є свідченням не ефективного використання трудових ресурсів.

У третьому розділі **«ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ»** визначено напрями удосконалення діяльності підприємства та системи бухгалтерського обліку. Основні пропозиції та результати від провадження запропонованих заходів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Заходи для підвищення ефективності діяльності підприємства

Заходи 1	Шляхи досягнення 2	Економічний ефект 3
Вдосконалення організації оплати праці	<ol style="list-style-type: none"> 1) Впровадження системи оплати праці «участь в прибутках» 2) Впровадження системи оцінки кваліфікації персоналу 3) Виплата спеціальних премій 4) Направлення працівників на курси підвищення кваліфікації за рахунок фірми 	Підвищення продуктивності праці працівників та зростання показників ефективності діяльності ТОВ «ВПК-Сервіс»
Удосконалення системи обліку	<ol style="list-style-type: none"> 1)автоматизація обліку "1 С:Зарплата і Управління Персоналом 8" 2) Введення аналітичних рахунків до рахунку 66 —Розрахунки за виплатами працівникам 3) застосування відпускнуої записки 	Посилення контрольних функцій бухгалтерського обліку
Удосконалення Наказу про облікову політику	<ol style="list-style-type: none"> 1) відобразити методи оцінки виплат працівникам (систематичний) 2) спосіб розрахунку за виплатами працівникам 3) строки виплати заробітної плати 4) документальне оформлення операцій 5) прописати методи стимулювання 	Підвищення обґрунтованості та оперативності прийнятих управлінських та облікових рішень

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проведено теоретичне узагальнення та обґрунтування сутності, особливостей ведення бухгалтерського обліку, його аналіз та контроль розрахунків з оплати праці ТОВ «ВПК-Сервіс». На основі дослідження яких, було запропоновано шляхи удосконалення роботи підприємства, а також зроблені висновки, що відповідають меті роботи:

- Заробітна плата – це винагорода або заробіток, обчислений у грошовому виразі, який за трудовим договором роботодавець сплачує працівникові за виконану ним роботу. До основних функцій заробітної плати належить: відтворювальна, стимулююча, регулююча, розподільча та функція формування платоспроможного попиту населення.

- Державна політика оплати праці регулюється системою нормативно-правових актів. Розрахунки з оплати праці регулюються: Кодексом Законів про Працю, Податковим кодексом України, Законом України «Про оплату праці», Законом України «Про відпустки» та іншими актами.

В 2018 році всі показники ефективності використання коштів на оплату праці зазнали зменшення, зокрема величина реалізованої продукції на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,14 грн., чистого доходу на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,74 грн., величина валового прибутку збільшилась на 1,11 грн.. В 2019 році на ТОВ «ВПК-Сервіс» спостерігалася також негативна динаміка показників ефективності використання коштів на оплату праці, зокрема величина реалізованих товарів на 1 грн. оплати праці зменшилась на 2,12 грн., величина валового прибутку на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,45 грн., величина чистого прибутку на 1 грн. оплати праці зменшилась на 0,14 грн.

В 2018 році на ТОВ «ВПК-Сервіс» темпи росту середньої заробітної плати випереджали темпи зростання продуктивності праці в 1,01 рази, в 2019 році темпи росту середньої заробітної плати випереджали темпи зростання продуктивності праці в 1,13 рази що є свідченням не ефективного

використання трудових ресурсів.

Отже, удосконалення бухгалтерського обліку, вдосконалення організації оплати праці в результаті призведе до підвищення продуктивності праці та зростання показників ефективності діяльності. Необхідно переглянути та удосконалити. Зміни в обліковій політиці можуть підвищити обґрунтованість та оперативність прийнятих управлінських та облікових рішень.

Головне місце також займає автоматизація бухгалтерського обліку. "1 С:Зарплата і Управління Персоналом 8" – це готове до роботи рішення, в якому враховані вимоги законодавства реальна практика роботи підприємств і світові тенденції розвитку методів мотивації і управління персоналом.

У прикладному рішенні автоматизовані практично усі види нарахувань оплати праці, використовуваних на госпрозрахункових підприємствах, і пов'язаних з ними утримань, податків і внесків.

АНОТАЦІЯ

Янок А.С. Організація обліку, аналіз та оподаткування розрахунків з оплати праці (на матеріалах ТОВ «ВПК-Сервіс»). – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» ОПП «Фіскальне адміністрування та митна справа». – Національний університет «Чернігівська політехніка». – Чернігів, 2020.

Кваліфікаційна робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад і розробці науково-практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку, аналізу і оподаткування розрахунків з оплати праці. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу і оподаткування розрахунків з оплати праці. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів організації обліку розрахунків з оплати праці.

У роботі розглядаються сутність, функції і принципи організації

бухгалтерського обліку, що ведеться на підприємстві ТОВ « ВПК-Сервіс». Нормативно-праві акти та закони, якими регулюється ведення обліку на підприємстві, зокрема і розрахунки з працівниками.

Також було розглянуто питання теоретичних основ розрахунків по оплаті праці, визначено сутність заробітної плати як економічної категорії, визначено форми та види оплати праці та описано нормативну базу з зазначених питань обліку.

Досліджено розвиток галузі в конкурентоспроможному середовищі. Проаналізовано систему обліку та оподаткування розрахунків з оплати праці ТОВ «ВПК-Сервіс». Визначено показники ефективності використання коштів на оплату праці.

За результатами дослідження сформульовані висновки, які відповідають поставленим в роботі меті та завданням. Практична цінність випускної кваліфікаційної роботи полягає у заходах, запропонованих для вдосконалення системи бухгалтерського обліку, розвиток управлінського обліку, перегляд та удосконалення Наказу про обліку політику, автоматизація бухгалтерського обліку на ТОВ «ВПК-Сервіс»

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЗАРОБІТНА ПЛАТА, РОЗРАХУНКИ З ПРАЦІВНИКАМИ, ОБЛІК, АНАЛІЗ, ОПОДАТКУВАННЯ, ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ.